

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В ОБЩИНА БРУСАРЦИ ЗА 2012 ГОДИНА

1. ВЪВЕДЕНИЕ:

Настоящата Програма е разработена на основание чл.26а, ал.2 и 3 от Закона за народните читалища /ЗНЧ/, съгласно представените от председателите на народните читалища предложения за дейността им през 2012г. и във връзка с чл.22, ал.1,2 и 3 и чл.23, ал.1 и 2 от ЗНЧ

2. НАРОДНИ ЧИТАЛИЩА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БРУСАРЦИ:

Съгласно чл. 2 от ЗНЧ, читалищата са юридически лица с нестопанска цел. Те са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи. В тяхната дейност могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

На територията на община Брусарци функционират седем читалища. Всички читалища са съдебно регистрирани и са вписани в Регистъра на народните читалища в Министерство на културата и пререгистрирани според новите изисквания на ЗНЧ. Дейността на читалищата е обезпечена с държавна субсидия. Средствата за читалищна дейност се регулират и разпределят между читалищата по Механизъм/ Стандарт/, определен от Министерство на финансите, като средствата се предоставят на читалищата за самостоятелно управление, съгласно чл.23, ал 1 от ЗНЧ.

3. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩАТА В ОБЩИНА БРУСАРЦИ

3.1. ВЪНШНА СРЕДА:

Възможности:

- Културно-етническо разнообразие;
- Получаване на средства от общински бюджет от собствени приходи на общината
- Добро сътрудничество с общинска администрация и НПО;
- Участие в проекти пред Министерство на културата и други донори
- Оказване на методическа помощ от Община Брусарци
- **Заплахи:**
- Недостатъчно добре работеща икономика
- Бизнесът все още остава незаинтересован и неангажиран към читалищната дейност;
- Недостатъчна активност на някои читалищни настоятелства

3.2. ВЪТРЕШНА СРЕДА

Силни страни:

- Спазване на механизма за разпределение на държавната субсидия;
- Съществуване на щатен персонал, обезпечаващ читалищната дейност
- Добре разпределена читалищна мрежа;
- Кадрови ресурс с дългогодишен стаж в сферата на читалищната дейност;
- Повишаване квалификацията на работещите в читалищата
- Умения за разработване и реализиране на проекти;
- Собствена материална база;
- Наличие на компютри и офис техника;
- Наличие на библиотеки във всички читалища;
- Обновяване на библиотечния фонд и МТБ чрез работа по програми и проекти;
- Интерес към търсене и развиване на нови форми на читалищна дейност;

Слаби страни:

- Недостатъчна активност при търсене и разработване на проекти;
- Липса на финансов ресурс за развиване на нови форми на дейност, поддръжка и ремонт на сградния фонд
- Липса на млади и образовани кадри в по-отдалечените места

4. ОСНОВНА ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА:

Развитие и институционално укрепване на читалищата като местни общностни центрове с културно-просветни, информационни, социални и граждански функции чрез:

- подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие и предаване;
- участие при поддържането на традиционните форми на културата и фолклора и при осигуряване на предаването им към следващите поколения;
- превръщане на читалищата в общодостъпни центрове за библиотечно и информационно осигуряване на населението, чрез ускореното навлизане в дейността им на съвременните комуникационни и информационни технологии;

4.1. ПОДЦЕЛИ:

- развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място, където читалищата осъществяват дейността си;
- запазване на обичаите и традициите на българския народ;
- разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;

5. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

5.1. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Организационната дейност в читалищата на Община Брусарци ще бъде насочена към създаване по-добри възможности за работа на читалищните дейци и потребителите, както и откликване на новите потребности на българското

общество. Ще се работи за създаване на условия за организационна стабилност, прозрачност, отчетност в читалищата и утвърждаване ценностите на гражданското общество. В тази връзка се предвиждат следните основни задачи за изпълнение:

- Провеждане на работни съвещания с работещите в читалищата. Работа за повишаване на тяхната квалификация посредством организиране на различен тип семинари, както и включването им в срещи и конференции, отнасящи се до тяхната работа.

- Дейности по привличане на нови членове на читалищата
- Повишаване на културата за работа с читатели
- Създаване условия за включване на Интернет във всички читалища
- Повишаване компютърната грамотност на работещите в читалищата и читалищните библиотеки

5.2. ЛЮБИТЕЛСКО ТВОРЧЕСТВО И ХУДОЖЕСТВЕНО – ТВОРЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Художествено-творческата дейност в читалищата цели запазване и развитие на традиционните ценности на българския народ, съхранение на обичаите и традициите, както и създаване на нови традиции, породени от нуждите на местните общности. Чрез тази дейност читалищата ще работят за привличане на младите хора и учениците към читалищните самодейни колективи, както и за осмисляне свободното време на учениците през лятната ваканция. С изяви в читалищата ще се работи за развитие и обогатяване на културния живот в населените места, за утвърждаване на националното самосъзнание и отчитане и съхранение богатството на местната и етническа култура. Чрез тази дейност читалищата ще имат възможност за популяризиране културата на България в страната и чужбина. За осъществяване на тези задачи ще бъдат изпълнявани следните мероприятия и дейности и ще бъдат организирани следните празници:

- Честване годишнини на читалища
- Организиране и провеждане на местни фолклорни празници
- Организиране и провеждане на Общински празник
- Организиране и провеждане на фолклорен събор „Багачина пее и танцува 2012”
- Провеждане на занимания в школи, кръжоци, клубове, организиране на концертни изяви и младежки дейности по интереси
- Участие в различни фолклорни и певчески фестивали и празници в региона и страната.

5.3. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

Библиотечната дейност в читалищата на Община Брусарци цели предоставяне на библиотечни и информационни услуги за населението в населените места, както и привличане на децата и учениците в библиотеките и създаване на трайни навици за четене на книги. В рамките на тези дейности чрез различни методи се създават възможности за пълноценно използване на библиотечния фонд и възможности за осигуряване на достъп за информация, предоставяне на компютърни и интернет услуги. Включването в различни

програми и проекти цели обогатяване фонда на библиотеките, както и нови възможности за ползването им. Чрез кандидатстване пред МК ще се търсят възможности за закупуване на библиотечен софтуер.

5.3.1. Организиране и провеждане на “Лятна читалня на открито”

5.3.2. Организиране и провеждане на лятна работа с деца в библиотеката:

- Създаване на клуб “Приятелите на библиотеката – четем заедно”
- Тихи игри и дидактически занимания
- Работа по препоръчителната литература за деца
- Спортни игри и излети
- Конкурси за детска рисунка
- Работа в Интернет клубовете

5.3.3. Работа по програма „Глоб@лни библиотеки”:

- Включване на библиотечните работници в обучителни семинари и модули на програмата
- Включване на читалищни библиотеки в следващите етапи на програмата
- Работа по библиотечни проекти

5.3.4. Краеведска дейност – създаване на краеведски сбирки и дружества

5.3.5. Отбелязване седмицата на детската книга и изкуствата за деца

5.3.6. „Маратон на четенето”

5.3.7. Участие в обучителни семинари по различни програми

5.3.8. Обогатяване фонда на библиотеките чрез закупуване на нови книги и други носители на информация, както и абонамент на вестници и списания

5.3.10. Предоставяне на информационни услуги и справки

5.4. РАБОТА ПО СОБСТВЕНИ ПРОЕКТИ И ТАКИВА В СЪТРУДНИЧЕСТВО С ДРУГИ НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Читалищата в Община Брусарци работят по различни донорски проекти и програми, чрез които се финансират различни дейности- библиотечна, културно-масова, информационна, като и за подобряване на материално-техническата база.

През 2012 година ще продължи работата на читалищата по различни проекти и програми:

5.4.1. Програма „Глоб@лни библиотеки”

5.4.2. Проекти на Министерство на културата

5.4.3. Проекти на НДФ „13 века България”

5.4.4. Други текущи програми пред различни донори

6. МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА БАЗА

Материално-техническата база на читалищата включва сградния фонд, оборудването и обзавеждане на библиотеки, салони, зали и други помещения. Чрез участие в различни донорски програми и финансиране от общинския бюджет ще се търсят начини за подобряване на материално-техническата база и създаване на оптимални условия за работа и занимания в читалищата. Основните задачи, по които ще се работи през 2012 год. ще бъдат:

6.1. Създаване на по-добри условия за работа за библиотекарите, посетителите и самодейците в библиотеките и читалищата

6.2. Извършване на допълнителна стопанска дейност, свързана с предмета на основната им дейности в съответствие със ЗНЧ.

7. ФИНАНСИРАНЕ НА ЧИТАЛИЩАТА

Финансирането на читалищата е регламентирано в Закона за народните читалища и се осъществява по следните начини:

7.1. Субсидия от държавния бюджет

7.2. Допълващи субсидия

7.3. Наеми на помещения или стопанска дейност, в съответствие с действащото законодателство

7.4. Членски внос

7.5. Рента от читалищна земя

7.6. Дарения и завещания

7.7. Други законови приходи

8. КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР

Неделима част от настоящата програма е културният календар на община Брусарци, в частта му реализираща се от читалищата на територията на общината, както и приложението с предложенията за библиотечната и художествено-творческа дейност на читалищата.

9. ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА:

- брой нови книги;
- брой читатели;
- брой предоставени компютърни и интернет услуги;
- брой и качество на проведени празненства, концерти, чествания;
- брой организирани школи, клубове, курсове, кръжоци, групи; постижения
- брой участници в организирани школи, клубове, курсове, кръжоци, групи
- брой участия в местни, регионални, национални празници и конкурси
- награди от участия в конкурси, фестивали и празници
- спечелени и финансирани проекти

10. ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

Съгласно чл. 26а, ал. 4 от Закона за народните читалища председателите на читалища представят ежегодно до 31 март пред кмета на общината и общинския съвет доклади за осъществените читалищни дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през предходната година. При отчитане на дейностите в изпълнение на Програмата ще бъдат отчетени и индикаторите за оценка на изпълнението.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ЧИТАЛИЩАТА В ОБЩИНА БРУСАРЦИ ЗА 2012 ГОДИНА

№	Читалище и населено място	Дейности по библиотечната работа, любителско художествено творчество и културно-масови изяви
1.	НЧ „Просвета-1891” гр. Брусарци	<p><u>ЯНУАРИ</u></p> <p>1. Обичай „Бабин ден”-пресъздаване на ритуала, изложба от детски плетива- „От сърчните ръце на баба” в пенсионерския клуб и веселие.</p> <p>Детска работилница „Сърчни ръце”- за изработване на мартенички, картички , украса</p> <p><u>ФЕВРУАРИ</u></p> <p>1. Влюбени и лозари – емоции и традиции . Четене на стихове в читалнята на библиотеката</p> <p>2. Най-величавия и най-трагичния ден на България- 19 февруари. В компютърната зала съвместно с ученици презентация по темата за Левски.</p> <p><u>МАРТ</u></p> <p>1. „Малки, сърчни ръчички, връзват мартенички”- конкурс за автентична и оригинална мартеница.</p> <p>2. „Четем заедно” –стихове за майката, поздрав от учениците от трети клас и изложба в пенсионерския клуб –„Българска везба и шевица”. Женско парти.</p> <p>3. Клуб по народни танци за любители с ръководител П. Първанов.</p> <p><u>АПРИЛ</u></p> <p>1. Седмица на детската книга –„Сладкодумни страници” час на приказката с</p>

ученици начален курс

2. Обичай „Лазаруване”-придружен смного песни, обхождане по домовете от млади момичета.
3. Великденски празници – изложба от писани яйца, народно веселие, концерт
4. Участие на детския танцов състав в Регионален празник на любителското творчество „Лом пее и танцува”.

МАЙ

1. 24 май – честване на българската просвета и култура и славянската писменост
Съвместно с СОУ „ХР.Ботев”
2. Въвеждане на най-младите читатели в библиотеката на читалището- „Добре дошли в дома на книгата”- запознаване с правилата и четем молбата на книгата.

ЮНИ

1. 1 юни – Ден на детето- театрално представление, рисунка на асфалт, изработване на хвърчило
2. Участие на детски танцов състав и певческа група към пенсионерския клуб на фолклорния събор „Багачина пее и танцува”

ЮЛИ

1. „Приказно лято в библиотеката”- литературни викторини, верижни четения, илюстрации на приказки,занимателни игри.

		<p><u>АВГУСТ</u> 1. Празник на община Брусарци- концерт на площада</p> <p><u>СЕПТЕМВРИ</u> 1. Ден на независимостта</p> <p><u>ОКТОМВРИ</u> 1. Ден на възрастните хора и музиката- празник на дарованието в трета възраст ”Свирим, играем и пеем да не стареем”</p> <p><u>НОЕМВРИ</u> 1. Ден на будителите – среща с писателката Ели Томинска</p> <p><u>ДЕКЕМВРИ</u> 1. Обичай Бъдни вечер”- пресъздаване на обичая , изложба на ястия за този ден Съвместно с детска фолклорна група с ръководител К. Цветанова и пенсионерски клуб. 2. Коледни празници – среща с Дядо Коледа, раздаване на подаръци и торта и празнична програма.</p>
2.	<p>НЧ „Събуждане-1899” с. Василевци</p>	<p>м. ЯНУАРИ - Честване на Бабин ден – Ден на родилната помощ</p> <p>м. ФЕВРУАРИ. - Лектория „Как да се държим в обществото” – здравна беседа - Изложба на Клуба на творците в Областна художествена галерия – гр. Монтана - 14 февруари – Ден на влюбените – среща на Клуба на творците</p>

		<p>м.МАРТ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Посрещане на Баба Марта – празник за ЦДГ и начален курс на ОУ”П. Р. Славейков” с куклен етюд - 1 март – Ден на любителското творчество - Тържествен концерт, посветен на 3-ти март – национален празник - 8 март – празнична седянка, кулинарна изложба - Представление на кукления театър, посветено на Първия пролетен ден <p>м. АПРИЛ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 8 април – Ден на ромите – празничен концерт - Лазарица – традиционен ритуал - Цветница – участие в общоселски празник - Великден – празничен концерт <p>м. МАЙ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Среца на Клуба на творците – представяне на книга - Среца с млади читатели – запознаване с книга на неизучаван в училище български автор - 24 май – тържествено честване на Деня на славянската писменост и българската просвета и култура Куклен етюд, посветен на 24 май <p>м. ЮНИ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 юни – Международен ден на детето – куклен етюд - Честване на 2 юни – Ден на Ботев и загиналите за свободата на България - V фолклорен събор „Багачина пее и танцува”2012 - Общоселски събор – участие в общоселски празник <p>м. ЮЛИ .</p> <ul style="list-style-type: none"> - Участие на любителски състави от читалището в национални и международни
--	--	--

		<p>фолклорни фестивали</p> <ul style="list-style-type: none"> - Лектория „Как да се държим в обществото” – „Вълшебните думички” /правила на учтивостта за най-малките/ <p>м. АВГУСТ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Участие на любителски състави от читалището в национални и международни фолклорни празници и фестивали - Ден на община Брусарци – участие в тържествата, посветени на празника <p>м. СЕПТЕМВРИ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Участие в тържество, посветено на Първия учебен ден - куклен етюд - Лектория „Как да се държим в обществото” - лекция за родителите на първокласници под надслов „Вкъщи има ученик” - Куклен етюд за есента <p>м. ОКТОМВРИ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 октомври – Ден на музиката и поезията: Лектория „Как да се държим в обществото” – лекция „Във вълшебния свят на музиката” /Как да се държим на концерт, театър, представление/ <p>м. НОЕМВРИ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 ноември – Ден на народните будители – тържествено честване - Участие в общоселско честване на Деня на героите, загинали във войните - Честване на Деня на християнското семейство – „Най-голямото имане” <p>м. ДЕКЕМВРИ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Представление на кукления театър по повод на коледните празници - Коледно тържество за най-малките
--	--	---

3.	НЧ „ИСКРА – 1903г.” с.Крива бара,	<p>ЯНУАРИ Банго Васил Бабин ден</p> <p>ФЕВРУ идеалът на Васил Левски</p> <p>МАРТ Баба Марта Международен ден на жената</p> <p>АПРИЛ Лазаруване</p> <p>МАЙ Посещения в библиотеката и правила за ползване на библиотечни материали с ученици от 1 и 2 клас. Събор на с.Крива бара</p> <p>ЮНИ Честване на Деня на детето Откриване месеци на Детската книга</p> <p>СЕПТЕМВРИ Закриване месеци на Детската книга</p> <p>НОЕМВРИ Честване на Деня на народните будители</p> <p>ДЕКЕМВРИ Коледуване</p> <p><u>01.01.2012г. – 31.12.2012г.</u> Постоянна витрина за значими дати и събития</p>
4.	НЧ „Христо Ботев-1929г.” с. Дондуково	<p>Януари - Бабин ден</p> <p>Март - Баба Марта ,Национален празник на България, Осми март</p> <p>Април - Откриване седмицата на Детската книга,</p> <p>Май - Закриване на библиотечната седмица</p> <p>Юни - Международен ден на детето</p> <p>Ноември - Ден на народните будителите</p> <p>Декември - Коледа и Рождество Христово</p>
5.	НЧ „Светлина-1927” с. Смирненски	<p>Януари - Бабин ден</p> <p>Февруари -139 години от гибелта на Васил Левски-поетична вечер</p> <p>Март-”Баба Марта е при нас”-подреджане на изложба с мартеници и украсяване на дърво</p> <p>Ден на самодееца-сбирка</p> <p>Тържество по случай 8 март</p>

		<p>Откриване на пролетта</p> <p>Април-Седмица на детската книга-изложба на детски книги,маратон на четенето Лазаруване Боядисване и изложба на Великденски яйца</p> <p>Май- Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост</p> <p>Юни -Международен ден на детето-изложба на рисунки,забавни игри на открито, разрязване на торта.</p> <p>Август- Традиционен събор на селото</p> <p>Септември - Отбелязване Съединението на България Отбелязване Независимостта на България</p> <p>Ноември - Ден на Народните будители</p> <p>Декември -Посрещане на Коледа с деца от детската градина. Коледно тържество с жителите на селото.</p>
6.	НЧ „Кирил и Методий-1927” с. Киселево	<p>Март- Ден на жената Първа пролет</p> <p>Април-Лазаров ден Великден</p> <p>Май-Традиционен събор на селото Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост</p> <p>Юни- Ден на детето</p> <p>Ноември - Ден на Народните будители</p> <p>Декември- Рождество Христово Нова Година</p>
7.	НЧ „просвета-1935” с. Буковец	<p>Януари- Бабин ден</p> <p>Март - Празнуване на 8-ми март</p> <p>Март- Посрещане на пролетта 22март</p> <p>Април -Великден</p> <p>Декември - Коледни и Новогодишни празници</p>